

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

**ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ
АВТОМОБІЛЬНО - ДОРОЖНІЙ УНІВЕРСИТЕТ**

МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ

до практичних завдань та самостійної роботи з дисципліни
«Соціальна відповідальність»
для студентів денної форми навчання
підготовки магістра
за напрямком 0504 "Економіка підприємства"

Харків ХНАДУ
2016

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

**ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ
АВТОМОБІЛЬНО - ДОРОЖНІЙ
УНІВЕРСИТЕТ**

МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ

до практичних завдань та самостійної роботи з дисципліни
«Соціальна відповідальність»
для студентів денної форми навчання
підготовки магістра
за напрямком 0504 "Економіка підприємства"

ЗАТВЕРДЖЕНО

Методичною радою університету
протокол № __ від «__» __ 20__ р.

Харків ХНАДУ
2016

Міністерство освіти і науки України
Харківський національний автомобільно-дорожній
університет

До видавництва й у світ дозволяю
Проректор

І.П.Гладкий

МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ

до практичних завдань та самостійної роботи з дисципліни
«Соціальна відповідальність»
для студентів денної форми навчання
підготовки магістра
за напрямком 0504 "Економіка підприємства"

Всі цитати, цифровий, фактичний
матеріал і бібліографічні відомості
перевірені, написання сторінок
відповідає стандартам

Затверджено
Методичною радою
університету
протокол від

Укладачі:

Бабайлов В.К.

Відповідальний за випуск:

Дмитрієв І.А.

Харків 2016

Укладач: Бабайлов В.К.

Кафедра економіки підприємства

ЗМІСТ

ВСТУП	6
1.ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ	7
2. ТЕМИ ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ.....	8
Тема1. Історичний аспект у розвитку поняття «Соціальна відповідальність».....	
Тема2. Сутність і зміст Відповідальності.....	
Тема3. Види Соціальної відповідальності.....	
Тема4. Еволюція поглядів на соціальну відповідальність в бізнесі..	
Тема5. Відповідальність, обов'язок, права.....	
Тема6. Зв'язок Соціальної відповідальності і Технологічних цілей компанії.....	
Тема7. Взаємозв'язок соціальної і юридичної відповідальності....	
Тема8. Підходи, Критерії та Рівні соціальної відповідальності...	
Тема9. Соціальна відповідальність і Імідж організації.....	
ЗАКЛЮЧЕННЯ.....	14
СПИСОК ЛІТЕРАТУРНИХ ДЖЕРЕЛ.....	14

ВСТУП

Практика виконання студентами практичних завдань свідчить про існування в цьому певних недоліків і труднощів.

Наявність потреби їх усунення і підвищення якості результатів практичних занять визначила необхідність в розробці відповідних допоміжних навчальних засобів у формі методичних вказівок щодо виконання практичних завдань.

Метою даних методичних вказівок є надання допомоги студентам в вирішенні найможливіше більшої кількості різних проблем виконання практичних завдань.

Для досягнення цієї мети в методичних вказівках надається:

- подрібній перелік усіх практичних занять з дисципліни «Соціальна відповідальність», щоб студент заздалегідь мав можливість ознайомитись та підготуватись до вирішення відповідних практичних завдань;

- для кожного заняття розроблені мета й подрібни завдання щодо її досягнення;

- сформульовані конкретні засоби по вирішенню завдань кожної теми занять;

Практичні завдання розроблені з урахуванням Програми й Робочої програми з дисципліни «Соціальна відповідальність», останніх розробок у сучасній науковій літературі й нормативних документів [1,2], особливостей підготовки студентів денної форми навчання за напрямком 0504 «Економіка підприємства».

1. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

Практичні заняття є важливіша форма денної форми навчання студентів.

Вони надають можливість засвоєння, закріплення та поглиблення лекційного матеріалу. Крім того, вони розвивають здатність до самостійного вирішення практичних питань.

Практичні заняття проводяться під керівництвом викладача. При цьому студенту надаються максимальні можливості для творчого характеру розв'язання всіх можливих проблем, які виникають у процесі практичного заняття.

2. ТЕМИ ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

Тема 1. Історичний аспект у розвитку поняття «Соціальна відповідальність»

Мета - Провести дослідження що до еволюції у розвитку поняття «Соціальна відповідальність».

Завдання:

1. Аналіз поглядів Аристотеля щодо відповідальності.
2. Дослідження зв'язку свободи і відповідальності.
3. Християнські погляди щодо відповідальності бізнесу.
4. Відповідальність у менеджменті.
5. Довести актуальність обраної теми.

Засоби:

- методика 2С70;
- ділове спілкування з викладачем;
- конспект лекцій з дисципліни **«Соціальна відповідальність»**;
- методичні вказівки до виконання практичних завдань з дисципліни **«Соціальна відповідальність»**;
- наукова література [1,2].

Тема2. Сутність відповідальності

Мета – Сформулювати сутність відповідальності.

Завдання:

1. Провести аналіз природи відповідальності.
2. Довести соціальну природу відповідальності.
3. Сформулювати параметри соціальної відповідальності.
4. Сфера трудової діяльності як визначальне джерело соціальної відповідальності.
5. Обов'язки особистості виконувати вимоги суспільства як сутність відповідальності.

Засоби:

- методика 2С70;
- ділове спілкування з викладачем;

- конспект лекцій з дисципліни «Соціальна відповідальність»;
- методичні вказівки що до виконання практичних завдань з дисципліни «Соціальна відповідальність»;
- наукова література [1,2].

Тема3. Види Соціальної відповідальності

Мета – визначити основні види Соціальної відповідальності

Завдання:

1. Критерії класифікації видів Соціальної відповідальності.
2. Встановити їх зв'язок.
3. Політична відповідальність.
4. Моральна відповідальність.
5. Професійна відповідальність.
6. Юридична відповідальність.
7. Встановити зв'язок різних видів відповідальності.

Засоби:

- методика 2С70;
- ділове спілкування з викладачем;
- конспект лекцій з дисципліни «Соціальна відповідальність»;
- наукова література [3,4].

Тема4. Еволюція поглядів на соціальну відповідальність в бізнесі.

Мета – Дослідження еволюції поглядів на соціальну відповідальність в бізнесі.

Завдання:

- 1.Визначити важливіші аспекти бізнесу, менеджменту, підприємництва.
2. Встановити зв'язок бізнесу, менеджменту, підприємництва.
3. Надати характеристику основних поглядів на соціальну відповідальність в бізнесі.
4. Соціальна і юридична відповідальність в бізнесі.

Засоби:

- методика 2С70;
- ділове спілкування з викладачем;
- конспект лекцій з дисципліни «Соціальна відповідальність»;
- наукова література [1,2,5,6].

Тема 5. Відповідальність, обов'язки, права, – їх взаємозв'язок

Мета – Визначити взаємозв'язок відповідальності, обов'язків та прав менеджерів

Завдання:

1. Визначити зв'язок відповідальності і обов'язків.
2. Встановити зв'язок відповідальності і прав.
3. Встановити зв'язок обов'язків і прав.
4. Визначити основні аспекти проблеми відповідальності керівника при підготовці і реалізації управлінських рішень (ПРУР).
5. Посадова інструкція як відображення професійних обов'язків, прав і відповідальності.

Засоби:

- методика 2С70;
- ділове спілкування з викладачем;
- конспект лекцій з дисципліни «Соціальна відповідальність»;
- наукова література [7].

Тема 6. Зв'язок Соціальної відповідальності і Технологічних цілей компанії

Мета – Визначити зв'язок Соціальної відповідальності і Технологічних цілей компанії

Завдання:

1. Визначити соціальні цілі фірми.

2. Надати характеристику поняття «Соціальна справедливість».

3. Соціальна відповідальність менеджменту і фірми що до навколишнього середовища.

4. Позитивна мотивація до праці.

5. Формування умов для розвитку особистості.

6. Зв'язок характеру місії і загальних цілей фірми з максимальною та мінімальною соціальною відповідальністю.

Засоби:

- методика 2С70;
- ділове спілкування з викладачем;
- конспект лекцій з дисципліни «Соціальна відповідальність»;
- наукова література [8].

Тема7. Взаємозв'язок соціальної і юридичної відповідальності

Мета – Визначити характер зв'язків соціальної і юридичної відповідальності

Завдання:

1.Визначити поняття «Соціальні ініціативи» і «Юридичні вимоги».

2. Соціальна відповідальність як предмет оцінки суспільства.

3. Юридична відповідальність як предмет судового розгляду.

4.Характеристика основних мотивів, які активізують соціальну відповідальність фірми і менеджменту.

5. Підвищення іміджу і кар'єрний зріст як активізуючі мотиви.

Засоби:

- методика 2С70;
- ділове спілкування з викладачем;
- конспект лекцій з дисципліни «Соціальна відповідальність»;
- наукова література [9].

Тема8. Підходи, Критерії та Рівні соціальної відповідальності бізнесу

Мета – Засвоєння основних вимог щодо соціальної відповідальності бізнесу.

Завдання:

1. Визначити основні вимоги щодо соціальної відповідальності бізнесу (СВБ).
2. Підходи до соціальної відповідальності бізнесу.
3. Критерії щодо соціальної відповідальності бізнесу.
4. Рівні соціальної відповідальності бізнесу.
5. Коротка характеристика чотирьох критеріїв СВБ.

Засоби:

- методика 2С70;
- ділове спілкування з викладачем;
- конспект лекцій з дисципліни «Соціальна відповідальність»;
- наукова література [1].

Тема9. Соціальна відповідальність і імідж організації

Мета – Засвоєння характеру зв'язку Соціальної відповідальності з Іміджем організації.

Завдання:

1. Визначити основні аспекти поняття «Імідж».
2. Імідж фірми.
3. Соціальний імідж фірми.
4. Непрофільна діяльність фірми.
5. Сутність PEST- аналізу (Political, Economic, Social, Technological)

Засоби:

- методика 2С70;
- ділове спілкування з викладачем;
- конспект лекцій з дисципліни «Соціальна відповідальність»;
- наукова література [1].

ЗАКЛЮЧЕННЯ

Розроблені методичні вказівки та їх виконання студентами буде сприяти підвищенню якості результатів практичних занять й поглибленню засвоєння основних аспектів дисципліни «Соціальна відповідальність».

СПИСОК ЛІТЕРАТУРНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Методические указания по выполнению дипломных работ (для студентов специальности 7.050107 – Экономика предприятия) / Составители: А.В. Гриньов, В.К. Бабайлов, В.Г. Посипай. - Харьков: РИО ХНАДУ, 2004. - 95с.
2. Чорненький Я.Я., Чорненька Н.В., Рибак С.Б. та ін. Основи наукових досліджень. Організація самостійної та наукової роботи студента. Навчальний посібник.- К.:ВД «Професіонал», 2006.- 208 с.
3. Бабайлов В.К. О предмете экономической науки // Бизнес-Информ. – 2000. - №6. – с.23.
4. Бабайлов В.К. Предмет и объект экономической науки,- к проблеме дефиниции //Научный информационный журнал «БИЗНЕС-ИНФОРМ». – 2008. - № 4. – С.
5. Бабайлов В.К. Формирование научного понятия на основе методики «2С70» // Бизнес-Информ. - 2005. - №9-10. – с.112.
6. Бабайлов В.К., Пахомова Л.Н. Взаимосвязь метода экономической науки и методики экономического исследования //Научный информационный журнал «БИЗНЕС-ИНФОРМ». – 2008. - №9 . – С.82.
7. Бабайлов В.К. О принципах экономической науки // Бизнес-Информ. – 2005. – № 7-8. – С.106.
8. Бабайлов В.К. Теория метода. Монография. – Харьков, ХНАДУ, 2011. – 232 с. Русск. яз.

9. Бабайлов В.К., Лебедева Л.В., Журавка Е.Н. К проблеме дефиниции гипотезы // Научный информационный журнал «БИЗНЕС-ИНФОРМ». – 2009. - №1 . – С.146.
10. Бабайлов, В.К. Эволюция парадигм экономики / В. Бабайлов // Проблеми і перспективи розвитку підприємництва: Збірник наукових праць харківського національного автомобільно-дорожнього університету. – №2(7), том 1 - 2014. – Харків: ХНАДУ, 2014 – С. 5-8.
11. Бабайлов, В.К. Предпринимательство: концепция новой парадигмы / В. Бабайлов // Проблеми і перспективи розвитку підприємництва: Збірник наукових праць харківського національного автомобільно-дорожнього університету. – №1(4)-2013. – Харків: ХНАДУ, 2013 – С. 9 – 13.
12. Бабайлов, В.К. Методология высшего образования: на пути к новой парадигме / В. Бабайлов, О. Васильковская // Новый коллегіум. – 2013. – № 1. – С. 3 – 7.
13. Бабайлов, В.К. Новая парадигма экономики / В. Бабайлов // Новый коллегіум. – 2015. – № 1. – С.53-57.
14. Бабайлов, В.К. Организация модели разработки парадигм экономики / В. Бабайлов // Проблеми і перспективи розвитку підприємництва: Збірник наукових праць харківського національного автомобільно-дорожнього університету. – №3(10), том 2 - 2015. – Харків: ХНАДУ, 2015 – С. 5-9.
15. Бабайлов, В.К. Обзор литературных источников как метод эксперимента / В. Бабайлов, А. Баленко, А. Хмелевская // Бизнес-Информ. – 2006. №3. – С.103-104.
16. Бабайлов, В.К. Теория метода: монография / В.К. Бабайлов. – Харків: ХНАДУ, 2011. – 232 с.

Навчальне видання

МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ

до практичних завдань та самостійної роботи
з дисципліни «Соціальна відповідальність»
для студентів денної форми навчання
підготовки магістра
за напрямком 0504 "Економіка підприємства"

Укладачі: Бабайлов В.К.

Відповідальний за випуск: Дмитрієв І.А.

Авторська редакція